

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla
obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy (PLH020084)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 poz. 1478 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (zwanego dalej „PZO”). Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy (PLH020084) został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Dolnej Baryczy (PLH020084) (Dz. U. poz. 2135) w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej siedlisk przyrodniczych:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion, Potamion*
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)
- 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)
- 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*)
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*)
- 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*)
- 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*)
- 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)

oraz gatunków zwierząt:

- barczatka kataks *Eriogaster catax*, populacja osiadła
- bóbr europejski *Castor fiber*, populacja osiadła
- czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar*, populacja osiadła
- koza *Cobitis taenia*, populacja osiadła
- nocek duży *Myotis myotis*, populacja rozrodcza
- pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*), populacja osiadła
- piskorz *Misgurnus fossilis*, populacja osiadła
- różanka *Rhodeus sericeus amarus*, populacja osiadła
- wydra *Lutra lutra*, populacja osiadła

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy (PLH020084) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

W przypadku tego Obszaru nie zachodzą przesłanki wynikające z art. 28 ust. 11 ww. ustawy o ochronie przyrody, wobec czego plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Prace terenowe obejmowały badania terenowe w zakresie fitosocjologii, entomologii, teriologii, ichtiologii i herpetologii. Nie zlecono wykonania ekspertyzy w zakresie chiropterofauny.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony Obszaru.

Ekspert fitosocjolog nie potwierdził występowania siedlisk przyrodniczych 6430, 91I0, oraz 9110 (kat. D) - ekspert zaproponował usunięcie tych siedlisk z Standardowego Formularza Danych (zwanego dalej „SDF”). Bazując na powyższym do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (zwanego dalej „GDOŚ”) złożono wnioski o zmianę SDF w zakresie usunięcia ww. siedlisk przyrodniczych. Propozycja usunięcia siedlisk 6430, 9110 została zaakceptowana (pismo znak DZP-WO.630.1.181.2023.IW z dnia 28 listopada 2023 r.) z zaznaczeniem, że propozycja usunięcia siedliska 6430 zostanie przekazana do akceptacji Komisji Europejskiej, a kolejnym etapem będzie nowelizacja rozporządzenia *Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Dolnej Baryczy* (PLH020084). W zakresie wykreślenia 9110 zaktualizowano SDF. Pismem znak DZP-WO.630.1.239.2023.IW z dnia 21 grudnia 2023 r. GDOŚ poinformował, że zmiana dot. 91I0 zostanie przekazana do akceptacji Komisji Europejskiej.

Na podstawie zleconych ekspertyz potwierdzono występowanie w obszarze gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru: barczatka kataks *Eriogaster catax*, bóbr europejski *Castor fiber*, czerwńczyk nieparek *Lycaena dispar*, pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (*Osmoderma barnabita*), różanka *Rhodeus sericeus amarus*, wydra *Lutra lutra*. Nie stwierdzono występowania dwóch gatunków ichtiofauny: koza *Cobitis taenia* i piskorz *Misgurnus fossilis*. Stwierdzono występowanie dodatkowych gatunków (nie wymienionych w SDF): wilk szary *Canis lupus* (propozycja wpisania do SDF z oceną D), traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* (propozycja dodania gatunku do przedmiotów ochrony). Ekspert herpetolog zaproponował również dodanie do przedmiotów ochrony kumaka nizinnego *Bombina bombina*.

W zawiązku z powyższym zawnioskowano o zaktualizowanie SDF w zakresie m.in. dodania przedmiotów ochrony: 1188 kumak nizinny (z 20 osobników na 3-4,8 tys. osobników) z oceny D

na CACA, 1166 traszka grzebieniasta (1,4-2,1 tys. osobników, oceny CACA) oraz dodania nieistotnej, przemieszczającej się populacji wilka (1352) oraz określenia zakresu liczebności populacji różanki (5339) oraz aktualizację SDF części opisowej - wszystkie propozycje rozpatrzono pozytywnie (pismo znak DZP-WO.630.1.239.2023.IW z dnia 21 grudnia 2023 r.).

Kolejny wniosek o wprowadzenie pozostałych zmian m.in. w zakresie zmiany parametrów siedlisk 3150, 6410, 6440, 6510, 9170, 9190, 91E0, 91F0, wykreślenie populacji nieistotnej z oceną D – 6179, zmianę parametrów dla 1060, 1074, 1084, 1037, 1145, 1149, 1337, 1355, 5339 został zaakceptowany w części (pismo znak DZP-WO.630.2.213.2024.IW z dnia 2 kwietnia 2025 r.) - odrzucono propozycje zmian dla czerwńczyka nieparka 1060 i barczatki kataks 1074 z uwagi na określenie zakresu liczebności w nieprawidłowej jednostce grids 1x1 – prawidłową jednostką na cele SDF są osobniki „i”). Propozycja korekty w punkcie 3.2 SDF w postaci określenia liczebności populacji barczatki kataks (1074) na 60-90 os. (jakość danych P) i czerwńczyka nieparka (1060) na 30-50 os. (jakość danych P) została zaakceptowana przez GDOŚ (pismo znak DZP-WO.630.6.15.2025.IW z dnia 3 czerwca 2025 r.) i dokonano stosownej aktualizacji SDF.

Wniosek z propozycją zmiany granic obszaru został wysłany do GDOŚ w dniu 6 czerwca 2024 r.

Zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony określono na podstawie faktycznego stanu siedliska w trakcie prac nad ekspertyzą przyrodniczą. Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z *Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań* stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000*.

Szczegółowe cele działań ochronnych zostały określone na podstawie przeprowadzonych prac terenowych, metodyki GIOŚ oraz oparte zostały na danych ekspertów przyrodników, którzy na podstawie obserwacji terenowych w ramach ekspertyz wykonanych na potrzeby opracowania PZO ocenili obiektywnie perspektywy poprawy poszczególnych wskaźników. Cele działań ochronnych odwołują się do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego PMŚ GIOŚ, wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen wskaźników dla przedmiotów ochrony Obszaru. W przypadku różanki wskaźnik „*Względna liczebność małży skójkowatych*” określono na U2 (nie stwierdzono małży), a realna poprawa wskaźnika ze względu na charakter rzeki jest trudna do określenia.

Zaproponowane działania ochronne mają na celu zachowanie ww. siedlisk przyrodniczych siedlisk ww. gatunków. W szczególności dotyczą one właściwych metod gospodarowania w obrębie siedlisk i siedlisk gatunku, z uwzględnieniem zidentyfikowanych zagrożeń.

Zaplanowany monitoring dotyczy stanu zachowania siedlisk i siedlisk gatunku. Badania powinny być prowadzone regularnie raz na 6 lat.

W toku opracowywania przedmiotowego planu zadań ochronnych przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony przedmiotów ochrony w zakresie fitosocjologii, entomologii, teriologii, ichtiologii i herpetologii (z wyjątkiem chiropterologii - nie zlecano ekspertyzy w zakresie chiropterofauny) i dokonano odpowiedniej analizy, w rezultacie której stwierdzono, iż z zakresu fitosocjologii, entomologii, teriologii, herpetologii nie zachodzi potrzeba wdrażania działań

dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony (w trakcie prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych wykonano wszelkie niezbędne ekspertyzy przyrodnicze na terenie całego obszaru Natura 2000 w taki sposób, aby powstały dokument planistyczny był kompletny, miał wysoką jakość merytoryczną i zawierał wszystkie niezbędne informacje, w tym w szczególności ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony oraz działania z zakresu ochrony czynnej). Wyjątkiem są dwa przedmioty ochrony 1145 piskorz i 1149 koza, dla których wykazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie określenia populacji ww. gatunków ryb, ze względu na brak stwierdzeń tych gatunków. Potencjalną przyczyną braku stwierdzeń mogły być nieokreślone zanieczyszczenia rzeczki w okresie prowadzenia inwentaryzacji. Badania należy powtórzyć. Uzupełnienie stanu wiedzy konieczne jest również dla nocka dużego *Myotis myotis*.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w prasie ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miasta i Gminy Góra oraz Urzędu Miasta i Gminy Wąsosz. Obwieszczenie upubliczniono również w prasie.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 (w tym dla przedmiotowego obszaru), przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 16 sierpnia 2021 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.7.2021.AH z dnia 11 sierpnia 2021 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów zadań

ochronnych dla 6 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Baryczy). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in.: do Urzędu Miasta i Gminy Góra oraz Urzędu Miasta i Gminy Wąsosz. Obwieszczenie upubliczniono również w prasie.

W ramach prac nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru, zorganizowano cztery spotkania dyskusyjne: 9 sierpnia 2021 r. (ze względu na stan pandemii warsztaty odbyły się w formie zdalnej), 11 stycznia 2022 (online), 22 kwietnia 2022 r. (online), 7 września 2022 r. Do udziału zaproszone zostały przede wszystkim osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk i siedlisk gatunków zwierząt, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, a także przedstawiciele organizacji, instytucji i osób mogących swoją wiedzą lub zaangażowaniem wspomóc proces planowania, a docelowo także wdrażania planu. Wszystkie osoby i podmioty tworzyły Zespół Lokalnej Współpracy (dalej: ZLW). W trakcie spotkań ZLW: omówiono czym jest sieć Natura 2000 i Plan Zadań Ochronnych: idea sieci Natura 2000 (cel i podstawy prawne), przedstawiono obszar i przebieg jego granic, utworzono ZLW, zaprezentowano zgromadzone informacje o przedmiotach ochrony oraz zakres ich proponowanych uzupełnień, przedstawiono oceny stanu zachowania przedmiotów ochrony, proponowane cele ochrony i stwierdzone zagrożenia dla przedmiotów ochrony. Ponadto dyskutowano nad propozycjami działań ochronnych, analizowano projekt zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla Obszaru i projekt zmian standardowego formularza danych dla Obszaru.

W dniu 2 lipca 2025 r. projekt zarządzenia został w trybie roboczym przekazany do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do zaopiniowania.

Obwieszczeniem z dnia 2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach (włącznie), a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu r. Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Obwieszczenie było również wywieszone na tablicy ogłoszeń:

Dodatkowo pismem znak: WPN.6320..... z dnia r. poinformowano Nadleśnictwo o wszczętej procedurze udziału społeczeństwa.

Informacja o wszczętej procedurze udziału społeczeństwa została również wysłana do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu r.